

By og land – hand i hand

En distrikspolitikk for framtida

En distriktpolitikk for framtida

Arbeiderpartiets distriktpolitikk hviler på en grunnmur av arbeid og velferd. En Ap-ledet regjering vil umiddelbart starte arbeidet med å bygge en sterkere velferdsstat som stiller opp uavhengig av størrelsen på lommeboka og hvor du bor. Vi ser nå en utvikling der forskjellene mellom folk øker, også mellom ulike deler av landet. Denne utviklingen vil vi snu.

Vi vil endre kurs i distriktpolitikken. Vi vil sette i gang nye tiltak for å skape utvikling og framtidstro i hele landet. Vi vil forsterke innsatsen på områder som høyreregjeringen har forsømt.

I en Ap-ledet regjering vil hver eneste statsråd få en marsjordre om at politikken skal gagne både by og land. Vi skal bytte ut distriktsministeren med distriktpolitikk.

Programmet til Arbeiderpartiet er den største fornyelsen av distriktpolitikken siden 1970-tallet. Etter sju år med en regjering som har prioritert privatisering, sentralisering og kutt i velferd til folk flest, er det på høy tid med en ny kurs. Dersom vi vinner valget, vil en god del skje allerede de første 100 dagene i regjering, blant annet mer penger til sårt tiltrengte distriktpolitiske satsinger. Noe vil ta lengre tid. Men vi kan love en helt annen innsats for hele landet enn det dagens regjering har levert. Vi vil her våre de viktigste tiltak for å skape arbeidsplasser og styrke velferden og infrastrukturen i hele landet.

Trygt arbeid til alle

For Arbeiderpartiet er arbeid til alle alltid jobb nummer én. Vi er en ressursrik nasjon, og over hele landet er det mange muligheter til å skape flere arbeidsplasser basert på fisk, mineraler, ren energi, skog og hav. Vi skal bygge ny, klimavennlig industri og slik skape nye, klimavennlige arbeidsplasser. Det krever en aktiv næringspolitikk som griper mulighetene, og en stat som bidrar i stedet for å trekke seg unna.

De viktigste løftene våre for å sikre arbeid og verdiskaping i distriktene er:

1. **Vi vil styrke eksporten.** Vi vil øke fastlandseksporten med 50 % innen 2030. Norsk eksport utvikler seg i feil retning, og regjeringens eksportpolitikk står til stryk. Arbeiderpartiet vil forenkle og styrke eksportfremmearbeidet, for å legge til rette for vekstmuligheter over hele landet. Vi vil også bruke utenrikstjenesten aktivt til å fremme norsk eksport.
2. **Vi vil videreføre ordningen med regionalt differensiert arbeidsgiveravgift.** Dette er den viktigste ordningen for å skape arbeidsplasser i distriktene. Vi vil forlenge dagens ordning med to år.
3. **Vi vil ha en industrioftensiv.** Den skal både bestå av statlige eierskap, aktive partnerskap med næringslivet og omlegging av virkemiddelapparatet for å treffe industrien bedre.
4. **Vi vil sikre lokale entreprenører.** Vi vil dele opp flere anbud slik at lokale entreprenører kan være med å konkurrere om oppdrag i Norge.
5. **Vi vil øke regionale utviklingsmidler til alle fylker.** Regjeringen har systematisk redusert disse. Ap har i våre budsjettforslag økt midlene til regional utvikling. Vi vil

prioritere å styrke midler til regional næringsutvikling og midler til omstilling der arbeidsledighet er høy.

6. **Vi vil bedre ordninger for pendlere.** Høyreregjeringen har kuttet i pendlerfradraget. Ap vil senke egenandelen betydelig fra dagens nivå og slik øke pendlerfradraget for vanlige folk som pendler.

En sterkere velferdsstat i hele landet

De store oppgavene løser vi best i fellesskap. Med høy ledighet og mange uløste oppgaver må fellesskapet styrkes. Etter åtte år med privatisering, sentralisering og kutt i velferden til folk flest ser vi at forskjellene mellom folk øker. Det er på tide med en ny kurs som styrker fellesskapet. Velferdsstaten skal favne alle: sikre en trygg oppvekst, en god skole og en raus omsorg for våre eldste, også i distriktene.

De viktigste løftene våre for en sterkere velferdsstat i distriktene er:

- 1. Vi vil øke inntektene til kommunene og fylkeskommunene.** Under Erna Solberg sultefores kommunene. Budsjettet for 2021 er et minusbudsjett, og åtte av ti kommuner har allerede kuttet eller vurderer å kutte i 2020- og 2021-budsjettene. Ap vil ha gode velferdstjenester i hele landet – både i store og små kommuner, slik styrker vi barnehagene, skolen og helsetjenestene. For å møte framtidens kompetansebehov trenger vi flere heltidsansatte. Økonomien til kommunene og fylkeskommunene må styrkes.
- 2. Flere politifolk i hele landet.** Regjeringen har underfinansiert nærpolitireformen slik at forliket som ble inngått, for lengst er brutt. Ap har derfor konsekvent satt av mer ressurser til politidistriktene, slik at hele landet skal ha tilgang til mer politi. Stortingets vedtak om at de gjenværende lensmannskontorene skulle styrkes, er heller ikke fulgt opp. Nærpolitiet er ikke styrket, etterforsklingsløftet er ikke gjennomført, og det er store kapasitetsproblemer innen påtale i politiet. Dette går ut over innbyggernes tilgang til polititjenester og svekker folks rettsikkerhet i by og land.

3. Etablere lokale nærtjenestesentre i hele landet.

Tjenester folk trenger i hverdagen, skal bli enklere og mer tilgjengelige med Ap i regjering. Vi vil etablere lokale sentre hvor du skal kunne få ordnet med pass, førerkort og sivile oppgaver (testamente, notarial osv.), og se på mulighetene for lokal rettshjelpsveiledning. Folk opplever i dag at tjeneste etter tjeneste flyttes ut av lokalsamfunnet og kommunen, og avstandene blir lengre for å ordne enkle ting. Ap vil snu denne utviklingen.

4. Bedre sykehus. Ap vil styrke helseforetakene økonomisk for å sikre gode sykehusstilbud og helsetjenester også i distriktene.

5. Akuttmedisin i hele landet. Ap mener det må bli en slutt på at ambulansetjenesten er salderingspost når regjeringen underfinansierer sykehusene. Ap vil forskriftsfeste responstider for ambulansetjenesten og investere i utstyr i bilene, slik at det ikke blir forskjeller rundt om i landet. Ap er for at staten overtar luftambulansen.

6. Trygg fødselsomsorg uansett hvor du bor. Mange kvinner som bor langt unna sykehus, får ikke med seg jordmor i ambulansen. Minst 77 kommuner klarer ikke tilby god nok følgetjeneste. I tillegg har jordmødre i distriktskommuner lave stillingsprosjenter. Vår ordning vil bidra til å få en følgetjeneste på plass, slik at kvinner med mer enn 90 minutters reisetid får en jordmor med i ambulansen når de skal til fødeavdeling, samt et mer tilgjengelig svangerskaps- og barseltilbud hos jordmor, flere hjemmebesøk og kvinnehelsetilbud for øvrig.

7. Mer utdanningstilbud over hele landet. Ap vil styrke universitetenes rolle i regional utvikling, bl.a. gjennom nasjonalt kompetansefond og en storsatsing på desentraliserte profesjonsutdanninger. Vi vil legge fram en plan for hvordan man styrker studiestedenes regionale rolle og den praksisnære forskningen, og vi vil sørge for

at målene om regionalt ansvar og lik tilgang til høyere utdanning i hele landet styrkes.

8. **Tillitsreform.** Arbeiderpartiet vil styre offentlig sektor basert på norske, sosialdemokratiske verdier som tillit, åpenhet og samarbeid. Vi vil gjøre tillitsreform til en av de aller viktigste reformene for en Ap-ledet regjering fra 2021. Reformen skal involvere og forplikte alle deler av offentlig sektor. Mange brukere møter et system hvor de som bestemmer, er fjernt fra folk, og hvor tjenestene er fliset opp av konkurranseutsetting, bestiller-utfører-modeller, outsourcing, internfakturerering og ansvarspulverisering. Reformen vil ha betydning for offentlig sektor i hele landet.
9. **Nærhetsprinsipp for statlig styring.** Arbeiderpartiet vil innføre en rekke nærhetsprinsipper for statlig styring:
 - Statlige virksomheter skal organiseres slik at kompetansen ligger så nært innbyggerne som mulig.
 - Nye statlige arbeidsplasser skal legges utenfor Oslo.
 - Veksten innenfor eksisterende statlige arbeidsplasser skal fordeles mer rettferdig mellom by og land.
 - Ingen vedtak om nedleggelser av statlige tjenestesteder i neste stortingsperiode.
 - Digitalisering skal tas i bruk for å sikre eksisterende arbeidsplasser og utvikle tilbudene der innbyggerne er.
 - Det skal innføres en regel om distriktspolitisk konsekvensanalyse av alle reformer.

Bedre infrastruktur er god klimapolitikk

Det må legges til rette for at folk skal kunne bo, arbeide og leve i hele landet, også gjennom en grønn omstilling. Å utvikle infrastruktur som bidrar til både levedyktige lokalsamfunn og utslippskutt er avgjørende, og her ønsker Arbeiderpartiet et langt mer aktivt statlig bidrag.

De viktigste løftene våre for bedre infrastruktur og god klimapolitikk i distriktene er:

- 1. Bredbånd må være tilgjengelig i hele landet.** Vi vil prioritere mer penger til utbygging av bredbånd. Ap har i Nasjonal Transportplan 2018–2029 foreslått å bruke 6 mrd. kroner over 12 år på bredbånd. Dette er fulgt opp i de årlige budsjettforslagene våre. Framover må vi også sikre at distriktene har god digital infrastruktur, slik at det kan tas i bruk nye teknologiske løsninger. Det samme gjelder utbygging av mobilnettet og DAB-nettet. Arbeidet som gjøres i dag på dette området, er ikke tilstrekkelig.
- 2. Staten må ta en større del av ferjeregningen.** Et godt og rimelig ferjetilbud er avgjørende for bosetting og verdiskaping langs den langstrakte kysten vår. Ap vil sørge for at staten tar en større del av ferjeregningen, gjennom økte overføringer til fylkeskommunene og bedre støtteordninger for innføring av miljøteknologi.
- 3. Sikre et godt tilbud på kortbanenettet.** Arbeiderpartiet vil utvikle kortbanenettet og bruke det aktivt i overgangen til lav- og nullutslippstrafikk i luftfarten. Flytilbudet i distriktene er under press. Kuttet i antall Widerøe-ruter illustrerer behovet for endring i rammebetingelsene for å fly kommersielt på kortbanenettet. Alle sidene ved de regionale

flyrutene må gjennomgås – antall FOT-ruter, avgifter, kjøpsansvar og finansiering, for å nevne noe.

4. **Mer penger til flom- og rassikring.** Vi må forvente at kommuner og fylkeskommuner vil få økte kostnader som følge av hyppigere ekstremvær. En ny regjering må gå gjennom finansieringsordningen for både forebygging og opprydding som følge av dette.
5. **Styrke kommunenes evne til og arbeid med klimatilpassing.** Vi må 1) øke kunnskapen om sannsynligheten og effekten av fysisk klimarisiko og 2) tenke klimarisiko i alle planer hvor mer ekstremvær og hyppigere forekomst av store nedbørsmengder medfører økt fare for flom og skred. Arbeiderpartiet mener derfor at vi blant annet må sikre rett og tilstrekkelig kompetanse i kommunene om fysisk klimarisiko, sikre midler til nødvendige forebyggende tiltak når beredskap-, kommune- og reguleringsplaner utarbeides, og sikre kommunene kunnskap om klima- og energiplanlegging og klimatilpassing.
6. **Ladestasjoner for elbiler i hele landet.** Elbilpolitikken skyggeside er at ikke alle får ta del i godene. Selv om elbilen er kraftig subsidiert, må du fremdeles ha råd til å kjøpe bilen i utgangspunktet. Dagens elbilfordeler favoriserer de som har råd til å kjøpe nye og dyre biler. Arbeiderpartiet ser derfor ikke noen grunn til å subsidie de mest luksuriøse elbilene – de som har råd til dyre biler, har også råd til å betale moms på dem. Vi bruker pengene på raskere utbygging av ladestasjoner i hele landet.

Dette er et utvalg av forslagene Arbeiderpartiet har fremmet i Stortinget, i vårt nye program, i distriktsmanifestet og i nordområdemeldingen. Den fullstendige listen på 60 tiltak, vår egen distriktsmelding, finner du på våre nettsider.

